

Вывучаем Японію на ўроку геаграфіі

Урок геаграфіі ў 9 класе

М. К. Урбановіч,
настаўнік геаграфіі першай катэгорыі
Жупранскай СШ імя Ф. Багушэвіча Ашмянскага раёна

Мэты: да заканчэння ўрока вучні

- **будуць ведаць** асаблівасці геаграфічнага становішча, прыродныя ўмовы і рэсурсы, гаспадарку і насельніцтва, традыцыі краіны Японія;
- **будуць умець** знаходзіць краіну, моры, астравы, гару Фудзіяма; пазнаваць вывучаныя аб'екты па фотаздымках, малюнках;
- **змогуць** знайсці і нанесці геаграфічную наменклатуру, вызначыць кліматычныя паясы, запоўніць табліцу, разгадаць крыжаванку, скласці сінквейн, правільна выканаць тэст;
- **будуць імкнуцца** беражліва адносіцца да культурнай спадчыны сваёй краіны.

«»

Мэты на мове вучняў: на ўроку я даведаюся пра геаграфічнае становішча, прыродныя ўмовы і рэсурсы, гаспадарку і насельніцтва краіны Японія; **навучуся** знаходзіць краіну, моры на фізічнай карце; **змагу** нанесці на контурную карту геаграфічную наменклатуру па тэме ўрока; пералічыць астравы, на якіх размешчана Японія; паказаць моры, якія аддзяляюць архіпелаг ад кантынента; адказаць на пытанні па тэме ўрока.

Тып урока: урок вывучэння новага матэрыялу.

Тэхналогія: актыўная ацэнка.

Абсталяванне: карта Японіі, атласы, контурныя карты, малюнкi, табліцы, крыжаванка (сэрвіс ВЭБ 2 «Фабрыка кроссвордов»), тэст (у праграме Microsoft Visual Basic), ПК, праектар, прэзентацыя.

Ход урока

I. Арганізацыйны этап

Настаўнік. Добры дзень, сядайце. Я прашу вас быць сёння вельмі ўважлівымі і жадаю вам добрага настрою на ўроку, бо, як казалі японцы: «Добры настрой – гэта палова перамогі». А вам на сённяшнім уроку неабходна атрымаць перамогу ў барацьбе за веды. А веды вашы будзем сёння ацэньваць наступным чынам. Адзнака за ўрок складаецца з самаацэнкі і ацэнкі настаўніка за дамашняе заданне (камп’ютарны тэст), а таксама за вусны адказ на ўроку і выкананне тэста па новай тэме.

У кожнага з вас на сталае – ліст самаацэнкі вашай працы. У ацэначных лістах указаны максімальны бал за кожны від працы. Пасля кожнага задання вы павінны сябе ацаніць

II. Праверка дамашняга задання

Настаўнік. А зараз праверым дамашняе заданне па тэме «Краіны Паўночнай і Паўднёвай Еўропы». Прыступім да выканання камп’ютарнага тэста. Займіце рабочыя месцы. Уладкаваліся. На рабочым сталае файл «ТЭСТ». Адкрыйце яго. Хачу звярнуць вашу ўвагу на тое, што час працы над заданнямі 5 хвілін.

Ітак, поспехаў. Звярніцеся да ліста самаацэнкі, выстаўце тэя балы, якія вы атрымалі за тэст.

III. Арыенціровачна-матывацыйны этап

Настаўнік. Скажыце, на якім мацерыку мы жывём? У якой частцы свету? Еўропу мы з вамі вывучылі, а якая яшчэ частка свету засталася на мацерыку Еўразія? Так, Азія. Сёння мы з вамі пачнём вывучаць адну з краін Азіі.

Гучыць японская музыка, настаўнік чытае верш.

Страной Восходящего Солнца

Назвали соседи её.

Встаёт из-за моря здесь солнце,

За горы садиться оно.

Я запрашаю вас у цудоўную краіну, якую называюць дзіўна – «краіна-наадварот». І для гэтага ёсць усе падставы. У гэтай краіне паліто падае жанчына, руль на машыне з правага боку, ядуць палачкамі, спяць на падлозе, а белы колер

з'яўляецца жалобным. Я спадзяюся, што вы здагадаліся, пра якую краіну пойдзе размова, бо для гэтага былі падказкі.

Дзеці вызначаюць тэму ўрока «Японія».

Апрос

1. Якія асацыяцыі ўзнікаюць у вас пры слове «Японія»?
2. Ці хацелі Вы пабываць у Японіі і чаму?

Настаўнік. Сталіца краіны – Токіа. Японія – гэта краіна даўніх традыцый, якія ўваходзяць у паняцце японскага ладу жыцця. Гэта ікебана – мастацтва складання букетаў і дрэў у вазах; бансай – вырошчванне карлікавых дрэў; каліграфія – прыгожае пісьмо пэндзлікам і тушшу; музыка, жывапіс на паперы і шоўку; чайная цырымонія; жаночае адзенне кімано; барацьба сумо.

У жыцці кожнага павінна існаваць мэта. Чым яна дакладнейшая, тым лепш. Як карабель мае пэўны кірунак свайго плавання, так і чалавек павінен ставіць перад сабой мэты і дасягаць іх. Калі не ведаеш, куды ідзеш, невядома куды трапіш.

Паколькі тэма нашага ўрока «Японія», гэта слова і будзе ключавым. *Паспрабуйце сфармуляваць мэты нашага ўрока. Звярніце ўвагу на падказкі.*

Карыстаючыся планам і падказкай прадоўжыце фразы. Я буду...

- ✓ **ведаць** асаблівасці геаграфічнага становішча, прыродныя ўмовы і рэсурсы, гаспадарку і насельніцтва, традыцыі краіны Японія.
- ✓ **умець** знаходзіць краіну, моры, астравы, гару Фудзіяма; пазнаваць вывучаныя аб'екты па фотаздымках, малюнках;
- ✓ **змагу** знайсці і нанесці геаграфічную наменклатуру, вызначыць кліматычныя паясы, запоўніць табліцу, разгадаць крыжаванку, скласці сінквейн, правільна выканаць тэст.

Настаўнік. У кожнага з вас на парце ляжыць табліца, якую вам неабходна запаўняць на працягу ўрока.

IV. Аперацыйна-пазнаваўчы этап

1. Асаблівасці геаграфічнага становішча.

Настаўнік. Японія – дзяржава на ўсходзе Азіі. Менавіта таму чырвоны сонечны круг на белым фоне на японскім сцягу і круглая хризантэма (нацыянальны кветка японцаў) на дзяржаўным гербе краіны таксама сімвалізуюць узыходзячае сонца.

На карце Японію знайсці лёгка. Яна падобная на дракона, які плыве па моры, галава яго – востраў Хакайда. Тулава дракона ўтварае самы вялікі востраў – Хонсю, а лапы і хвост – астравы Кюсю і Сікоку. *(ПАКАЗ НА КАРЦЕ, прымацоўваю назвы астравоў на дошку.)*

У Японіі шмат розных традыцый і звычаяў. І адна з традыцый японцаў звязана з геаграфічным становішчам краіны. Мабыць таму, што Японія з’яўляецца астраўной дзяржавай, тут склаўся такі прыгожы звычай праводзіць караблі: трымцаць на ветры даўжэзныя стужкі з каляровай паперы, адны канцы ў руках тых, хто адплывае, друнія – у руках тых, хто застаецца на беразе.

Праца ў парах

Настаўнік. Знайдзіце і пакажыце моры, якія аддзяляюць архіпелаг ад кантынента, карыстаючыся атласам на с. 54.

Японія амываецца на паўднёвым усходзе Ціхім акіянам, на поўначы Ахоцкім морам, на захадзе Японскім морам, на поўдні Усходне-Кітайскім морам.

Нанясіце геаграфічную наменклатуру ў свае кантурныя карты на с. 22. Запоўніце неабходнай інфармацыяй вашу табліцу пра геаграфічнае становішча.

2. Прыродныя ўмовы і рэсурсы

Настаўнік. Архіпелаг – частка сучаснага складкаватага пояса. Гэтым тлумачыцца высокая сейсмічнасць і дамінаванне горнага рэльефу. Горы займаюць 95% тэрыторыі Японіі. На японскіх астравах 108 дзеючых вулканаў, 13 з іх – найбольш актыўныя. У ліку дзеючых вулканаў – **гара Фудзіяма**.

Праца з падручнікам самастойна

Настаўнік. На с. 122 знайдзіце інфармацыю пра эту гару.

Фудзіяма – у перакладзе азначае «святасць». Вышыня – 3776м. Гара для японца – гэта асаблівае месца. Лічыцца, што на вяршыні кожнай гары жыве дух бажства. Да 1868 года жанчынам не дазвалялася ўзыходжанне на гару. Зараз тысячы японцаў і турыстаў штогод наведваюць гэтую гару. Узыходжанне

звязана з рызыкай для жыцця, але, тым не менш, паломніцтва да такіх Святыняў не змяняецца. (У гэты час дэманструецца відэа пра Фудзіяму.)

Прачытайце першыя тры абзацы параграфа на с. 123, адкажыце на пытанні, якія ляжаць у вас на партах. А працаваць вы будзеце з суседам па парце.

✓ Што вы даведаліся пра тайфуны, калі яны больш магутныя? Якое надвор'е яны прыносяць?

✓ Што вы даведаліся пра рэкі Японіі?

✓ Што вы даведаліся пра расліннасць на астравах?

✓ Што вы даведаліся пра мінеральныя рэсурсы?

Адкрые атлас на с. 11, вызначце і агуцце, у якіх кліматычных паясах размешчана тэрыторыя краіны.

Мяккі марскі клімат, багацце вільгаці і сонечнага цяпла, дораць Японіі дзіўныя пейзажы на працягу ўсяго года.

Лета – гэта строгасць белых хрызантэм.

Восень – гэта яркасць чырвоных клёнаў.

Зіма – гэта свежасць першага снегу.

А вясна? (Пяшчота квітнеючай сакуры).

Запоўніце неабходнай інфармацыяй вашу табліцу пра прыродныя ўмовы і рэсурсы.

Фізкультхвілінка: японскае прывітанне

Устаньце і выйдзіце з-за парт. Утварыце круг па 4 чалавекі. Гэта ваша група.

А зараз мы з вамі паспрабуем уявіць сябе японцамі . Складзіце рукі.

Японцы, сустракаючыся адзін з адным, не паціскаюць рук. Яны ўсміхаюцца і ветліва кланяюцца. Прычым, чым больш ступень павагі, тым ніжэй паклон. Прывітайцеся з нашымі гасцямі. Усміхайцеся! Прывітайцеся са мною, адзін з адным у групе, прывітайце сваіх аднакласнікаў з другой групы.

Працуем далей у гэтых жа групах.

3. Гаспадарка.

Настаўнік. Для таго каб праца была плённай, вам трэба выбраць капітана, які будзе агучваць адказы. І ахоўніка часу, які будзе сачыць за часам.

1 група. Прачытаць с. 125–126 падручніка “Прамысловасць” і запоўніць крыжаванку.

2 група. Прачытаць с. 126–127 падручніка “Сельская гападарка” і запоўніць крыжаванку.

Капітаны, устаньце, прывітайце адзін аднаго згодна з японскай традыцыяй і памяняйцеся крыжаванкамі. Уважліва праверце іх.

4. Насельніцтва

Настаўнік. Па колькасці насельніцтва (128 млн чалавек) Японія займае 8-е месца ў свеце. Нараджальнасць адна з самых нізкіх, а працягласць жыцця – адна з самых высокіх у свеце: 79 гадоў для мужчын, 86 – для жанчын.

Як вы думаеце, чаму японцы жывуць доўга?

Сакрэт японскага даўгалецця.

1. Усе прадукты ў крамах свежыя.

2. У ежу ўжываецца шмат морапрадуктаў.

3. Адносіны да жыцця: японцы ведаюць і разумеюць, наколькі крохкае жыццё.

4. Цэняць і берагуць прыроду, лясы, рэкі, жывёл, птушак.

5. У адносінах японцаў адзін да аднаго пануе добразычлівасць.

6. Звычка хадзіць. У краіне быў абвешчаны лозунг: “Дзесяць тысяч крокаў у дзень дзеля здароўя», які стаў жыццёвым правілам для кожнага японца.

А яшчэ можна працягваць пералічваць прычыны вельмі доўга

А зараз уважліва праглядзіце відэа пра жыццё школьнікаў у Японіі, бо вам неабходна будзе прадоўжыць запаўнення табліцы.

V. Рэфлексія

Настаўнік. А зараз давайце падвядзём вынікі сумеснай працы. Пры адказе можна карыстацца табліцай, якую вы запаўнялі. Прадоўжыце, калі ласка словы:

Я даведаўся..... я умею..... я магу.....

Далей папрацуем ў парах над сінквейнамі.

VI. Дамашняе заданне

Параграф 17, пыт. 1–5, с. 129, заданне 6, контурная карта с. 22.

Падлічыце балы ў самаацэначных лістах. Ітак, нашы адзнакі (па ланцужку).

VII. Падвядзенне вынікаў урока

Настаўнік. Сёння вы плённа папрацавалі! Малайцы!

На ўроку стараліся ўсе, не было абыякавых вучняў. Я вельмі рада, што кожны з вас сёння ішоў да мэты, пастаўленай на пачатку нашага ўрока. Мне хочацца нагадаць вам словы пра карабель, які рухаецца ў пэўным кірунку і прыплывае ў вызначаны загодзя порт. Таму я хачу кожнаму з вам падараваць карабель, каб вы памяталі пра мэту. Але мой карабель незвычайны, бо на ім размешчаны спасылкі на сайты з цікавай інфармацыяй пра Японію.

Дзякуй за ўрок. Да пабачэння! Усяго добрага!